Z BLOGU IUSTORIA

Jak dlouho trvá soudní spor: realistický kalendář od žaloby po exekuci

> *V roce 2024 trval civilní spor u okresního soudu v mediánu 157 dní, elektronický platební rozkaz 11 dní. Kolik přidá odvolání, dovolání a exekuce a co dělat, když soud stojí.*

TÝM IUSTORIA

5. 11. 2026 · 10 min čtení

„Za jak dlouho to bude?“ Tuhle otázku slyšíme u každého nového sporu hned po té, kolik to bude stát. Lidé obvykle čekají odpověď v týdnech. Oficiální čísla mluví o měsících. Spor, který projde odvoláním, se v praxi spíš protáhne na rok až dva.

Délka sporu rozhoduje o tom, zda bude mít dlužník na konci ještě z čeho platit, kolik zaplatíte za zastoupení a jestli se vyplatí přijmout horší smír hned. Proto je dobré vědět, co říkají statistiky, kolik trvá která fáze, co řízení brzdí a co se dá dělat, když soud nic nedělá.

Co říkají čísla ministerstva

Ministerstvo spravedlnosti vydává každý rok výroční statistickou zprávu České soudnictví. Poslední zveřejněná, s daty za rok 2024, uvádí pro civilní spory u okresních soudů tato čísla, počítaná od podání žaloby do rozhodnutí soudu prvního stupně:

- medián 157 dní, tedy polovina věcí skončila rychleji a polovina pomaleji,
- průměr 247 dní,
- 393 dní, které překročila desetina nejdelších věcí.

U okresních soudů v obvodu Krajského soudu v Brně, kde působíme, byla čísla vyšší: medián 188 dní, průměr 292 dní a desetina věcí trvala déle než 451 dní. Nejrychlejší byly soudy v obvodu Krajského soudu v Plzni s průměrem 184 dní.

Do statistiky vstupují jen pravomocně skončené věci a měří se jen čas u prvního stupně, bez odvolání. Patří do ní i jednoduché spory se žalovaným, který se nebrání. Spor se svědky a znalcem bývá v té pomalejší polovině.

Krajské soudy rozhodují jako první stupeň mimo jiné spory mezi společníky obchodních korporací, spory z duševního vlastnictví a z nekalé soutěže (§ 9 odst. 2 občanského soudního řádu). Tam byl v roce 2024 medián 367 dní a průměr 662 dní. Ministerstvo ale upozorňuje, že průměr zvyšují věci dlouho přerušené kvůli insolvenci jedné ze stran.

Kalendář po jednotlivých fázích

Platební rozkaz. Jde-li o zaplacení peněz, může soud vydat platební rozkaz bez jednání a bez slyšení žalovaného (§ 172 odst. 1 občanského soudního řádu). Elektronické platební rozkazy (§ 174a) vyřídily okresní soudy v roce 2024 v mediánu za 11 dní. Žalovaný pak má 15 dnů na to, aby zaplatil, nebo podal odpor. Když nic neudělá, má platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku (§ 174 odst. 1) a exekuční titul máte v řádu týdnů. Když odpor podá, platební rozkaz se ruší a soud nařídí jednání (§ 174 odst. 2). Kdy se platební rozkaz vyplatí, popisuje průvodce Platební rozkaz.

První stupeň. Soud doručí žalobu žalovanému a často ho vyzve, aby se ve lhůtě nejméně 30 dnů písemně vyjádřil a připojil důkazy (§ 114b odst. 1 a 2). Potom nařizuje jednání. Rozsudek se doručuje písemně a teprve od doručení běží patnáctidenní lhůta k odvolání (§ 204 odst. 1). U sporů o peníze do 10 000 Kč, nepočítaje příslušen-

ství, odvolání až na výjimky přípustné není a rozsudek prvního stupně je konečný (§ 202 odst. 2).

Odvolání. Podává se u soudu prvního stupně, který spis předloží odvolacímu soudu, až všem uplyne lhůta k odvolání (§ 210 odst. 3). Krajské soudy pak v roce 2024 rozhodovaly o odvolání v civilních věcech v mediánu za 64 dní a v průměru za 114 dní. U Krajského soudu v Brně byl medián 204 dní; ministerstvo to přičítá odlišnému administrativnímu postupu. Odvolání zdaleka není pravidlem: ve věci samé se v roce 2024 podalo zhruba v 7,7 % civilních věcí okresních soudů. Kde ale podáno bylo, odvolací soud ve 42,7 % případů rozsudek změnil nebo zrušil. Když ho zruší (§ 219a), vrací se věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1 písm. a) a po novém rozsudku může přijít další odvolání. Co se v odvolání ještě dá doplnit a co už ne, popisujeme v článku Odvolání se píše u prvního stupně.

Dovolání. Proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení (§ 240 odst. 1) a dovolatel musí být až na výjimky zastoupen advokátem (§ 241). Nejvyšší soud nepřezkoumává skutkový stav, jen nesprávné právní posouzení (§ 241a odst. 1), a to jen u otázek, které dosud nevyřešil, řeší rozdílně, má posoudit jinak nebo od jejichž ustáleného řešení se odvolací soud odchýlil (§ 237). Ve sporech o peníze do 50 000 Kč je dovolání nepřípustné s výjimkou spotřebitelských a pracovněprávních věcí (§ 238 odst. 1 písm. c). Nejvyšší soud měl na konci roku 2025 nevyřízeno 1 366 civilních dovolání a za celý rok jich vyřídil 3 350. Takovou zásobu věcí vyřídí soud při tomto tempu zhruba za pět měsíců. K tomu připočtěte dvouměsíční lhůtu a dobu, než soud prvního stupně spis předloží.

Pravomocný rozsudek odvolacího soudu je třeba splnit ve lhůtě k plnění, zpravidla do tří dnů od právní moci. Dovolání na tom samo nic nemění: vykonatelnost může odložit jen Nejvyšší soud, a to jen tehdy, kdyby dovolateli neprodleným výkonem hrozila závažná újma (§ 243 o. s. ř.). Kdo prohrál u krajského soudu a spoléhá na to, že „to ještě půjde k Nejvyššímu soudu“, může mít exekuci na účtu dřív, než se dovolací soud spisem vůbec začne zabývat.

Exekuce. Povinnost z rozsudku je třeba splnit do tří dnů od právní moci, pokud soud neurčil delší lhůtu nebo splátky (§ 160 odst. 1). Na exekuční návrh pak exekutor musí do 15 dnů požádat soud o pověření a soud ho vydá do 15 dnů (§ 43a odst. 1 a 3 exekučního řádu). Jak dlouho pak vymáhání potrvá, záleží na tom, co dlužník má. Když po šest let nedojde ani k částečnému plnění a není postižena nemovitost, exekutor se věřitele zeptá, zda souhlasí se zastavením. Neodpoví-li do 30 dnů, exekuci zastaví (§ 55 odst. 7). Podrobnosti najdete v průvodci Exekuce.

Dohromady to vychází takto. Nesporná pohledávka vyřízená platebním rozkazem bývá vykonatelná v řádu týdnů. Sporná věc u okresního soudu s jedním odvoláním se v praxi dostane k pravomocnému rozsudku spíš za rok až dva. Když odvolací soud věc vrátí nebo přijde dovolání, počítejte s několika roky. Jak takový čas zahrnout do rozhodnutí, zda vůbec žalovat, rozebíráme v článku Spor jako investice.

Co spor prodlužuje a co ho zkrátí

Doručování. Platební rozkaz se musí doručit do vlastních rukou a uložení na poště s fikcí doručení nestačí; doručení do datové schránky ano (§ 173 odst. 1). Nepodaří-li se doručit, soud ho zruší (§ 173 odst. 2). Vydat ho nelze vůbec, není-li znám pobyt žalovaného nebo má-li se doručovat do ciziny (§ 172 odst. 2). Přesná a aktuální adresa

protistrany v žalobě ušetří měsíce. Kdy je doručen i nevyzvednutý dopis, rozebíráme v samostatném článku.

Znalec. Jakmile spor závisí na odborné otázce, třeba na vadách stavby, ocenění nebo zdravotním stavu, čeká se na znalecký posudek. V praxi to bývá řada měsíců a další přibude, když je potřeba posudek doplnit nebo znalce vyslechnout.

Odročení a přerušení. Jednání lze odročit jen z důležitých důvodů, které soud musí sdělit (§ 119 odst. 1), typicky pro nemoc účastníka nebo svědka. Pozdě přinesený důkaz už zpravidla nepomůže: tvrzení a důkazy lze zásadně uvést jen do skončení přípravného, jinak prvního jednání, a k pozdějším soud přihlédne jen výjimečně (§ 118b odst. 1). Řízení se také přerušuje, třeba když se čeká na jiné řízení důležité pro rozhodnutí (§ 109 odst. 2 písm. c); po tu dobu se nejedná a neběží lhůty (§ 111 odst. 1).

Co spor zkracuje. Nejvíc času ušetří žaloba, která hned na začátku obsahuje všechna rozhodná tvrzení a důkazy; každé kolo výzev a doplňování znamená týdny a po prvním jednání už se zpravidla doplnit nedají. Proč soudu nestačí, co „všichni vědí“, vysvětlujeme v článku o důkazním břemenu. Soud má podle zákona usilovat především o smírné vyřešení sporu (§ 100 odst. 1). Schválený smír má účinky pravomocného rozsudku (§ 99 odst. 3), a je-li uzavřen dřív, než soud rozhodne ve věci samé, vrátí soud zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně o 1 000 Kč (§ 10 odst. 7 zákona o soudních poplatcích).

Když soud nic nedělá: stížnost a návrh na určení lhůty

Dlouhé řízení ještě nemusí znamenat průtahy. O průtahy jde tehdy, když soud neudělá úkon, který udělat má: měsíce nenařídí jednání, nevyhotoví rozsudek nebo nepředloží odvolání. Na to máte dva nástroje.

Stížnost na průtahy se podává předsedovi soudu, u kterého věc vázne (§ 164 odst. 1, u okresního soudu § 171 zákona o soudech a soudcích). Musí ji vyřídit do jednoho měsíce (§ 173 odst. 1). Do rozhodovací činnosti soudce ale stížností zasáhnout nelze (§ 164 odst. 2).

Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu je silnější. Podává se u soudu, u kterého k průtahům dochází, a stížnost mu předcházet nemusí (§ 174a odst. 1 a 2). Musí z něj být patrné, o jakou věc a jaký úkon jde, v čem průtahy vidíte a čeho se domáháte. Soud ho do pěti pracovních dnů postoupí se svým vyjádřením nadřízenému soudu. To neplatí, jestliže do 30 dnů provede všechny úkony, kterých se návrh týká. Pak se k návrhu dál nepřihlíží, ledaže do tří dnů od chvíle, kdy se o jejich provedení dozvíte, prohlásíte, že na něm trváte (§ 174a odst. 3).

Nadřízený soud rozhodne bez jednání do 20 pracovních dnů (§ 174a odst. 6). Zváží složitost věci, její význam pro vás, postup účastníků i dosavadní postup soudu. Shledá-li průtahy, určí lhůtu, kterou je soud vázán, a náklady řízení o návrhu nese stát (§ 174a odst. 8). Opravný prostředek proti jeho rozhodnutí není (§ 174a odst. 9). Z praxe: návrh má smysl, když míří na jeden konkrétní úkon. Obecná nespokojenost s tempem nebo s tím, jak soudce vede dokazování, do něj nepatří.

Do žaloby dejte všechna tvrzení, důkazy a aktuální adresu protistrany. Doručování a doplňování podání jsou nejčastější brzdy, které máte v rukou vy.

Stojí-li řízení měsíce na jednom úkonu, podejte návrh na určení lhůty podle § 174a zákona o soudech a soudcích a přesně v něm popište, který úkon chybí a od kdy.
Před žalobou si spočítejte, co pro vás znamená rok až dva čekání a zda dlužník po tu dobu bude mít z čeho platit. Podle toho si určete i hranici, od které přijmete smír.

Odškodnění za nepřiměřeně dlouhé řízení

Za průtahy odpovídá stát. Nesprávným úředním postupem je i porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě (§ 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.) a vedle škody se poskytuje i přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu (§ 31a odst. 1). Při určení jeho výše soud přihlíží mimo jiné k délce a složitosti řízení a k tomu, zda poškozený využil dostupných prostředků k odstranění průtahů (§ 31a odst. 3). Pokud jste léta mlčeli a nepodali ani stížnost, ani návrh na určení lhůty, počítejte s tím, že se to ve výši zadostiučinění může projevit.

Nárok se nejdřív uplatňuje u Ministerstva spravedlnosti a bez toho k soudu nelze (§ 6 odst. 2 písm. a) a § 14 odst. 3). Žalovat můžete až tehdy, když vám ministerstvo do šesti měsíců nevyhoví v plném rozsahu (§ 15 odst. 2). Zadostiučinění se promlčí za šest měsíců ode dne, kdy jste se o újmě dozvěděli, u průtahů ale ne dříve než šest měsíců po skončení řízení (§ 32 odst. 3). Kolik se za rok řízení obvykle přiznává a jak podání sestavit, popisuje průvodce Odpovědnost státu.

Přehled

Otázka	Odpověď	Ustanovení
Jak dlouho trvá spor u okresního soudu?	V roce 2024 medián 157 dní, průměr 247 dní do rozhodnutí prvního stupně	Výroční statistická zpráva MSp České soudnictví 2024
Kdy má platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku?	Když žalovaný do 15 dnů od doručení nepodá odpor	§ 172 odst. 1 a § 174 odst. 1 o. s. ř.
Jaká je lhůta k odvolání?	15 dnů od doručení písemného rozsudku	§ 204 odst. 1 o. s. ř.
Jaká je lhůta k dovolání?	Dva měsíce od doručení rozhodnutí odvolacího soudu, zpravidla s povinným zastoupením advokátem	§ 240 odst. 1 a § 241 o. s. ř.
Zastaví dovolání exekuci?	Samo ne, odložit vykonatelnost může jen Nejvyšší soud	§ 243 o. s. ř.
Co dělat při průtazích?	Stížnost předsedovi soudu, nebo návrh na určení lhůty; nadřízený soud rozhodne do 20 pracovních dnů	§ 164, § 173 a § 174a zákona č. 6/2002 Sb.
Jak získat odškodnění za průtahy?	Nejdřív uplatnit nárok u Ministerstva spravedlnosti, žalovat až po šesti měsících bez plného uspokojení	§ 6 odst. 2 písm. a), § 13, § 14 odst. 3, § 15 odst. 2 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb.

Váš spor se táhne a soud měsíce nic nedělá? Projdeme spis a řekneme, zda jde o průtahy, který nástroj použít a co od něj čekat. Spory vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

Závěr

Statistika dává dobré východisko: civilní spor u okresního soudu trvá v mediánu kolem pěti měsíců, s odvoláním v praxi spíš rok až dva, a vymáhání pak záleží na dlužníkovi. Kalendář konkrétního sporu ale nejvíc ovlivní to, jak dobře je připravená žaloba, zda je třeba znalec a zda se protistrana brání.

S časem proto počítáme od první schůzky stejně jako s náklady a nabízený smír porovnáváme s realistickým kalendářem, ne s optimistickým.

Prameny

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, § 9, § 99, § 100, § 109, § 111, § 114b, § 118b, § 119, § 160, § 172 až 174a, § 202, § 204, § 210, § 219a, § 221, § 237, § 238, § 240, § 241, § 241a a § 243 (znění k 1. 11. 2026).

- Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, § 164, § 171, § 173 a § 174a (znění k 1. 11. 2026).
- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, § 6, § 13, § 14, § 15, § 31a a § 32.
- Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, § 43a a § 55.
- Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, § 10 odst. 7.
- Ministerstvo spravedlnosti, České soudnictví 2024, výroční statistická zpráva.
- Nejvyšší soud, Statistika Nejvyššího soudu za rok 2025.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace. Statistiky popisují průměrné a mediánové hodnoty za všechny soudy; délka konkrétního řízení závisí na soudu, složitosti věci a postupu účastníků.

Jak dlouho trvá soudní spor: realistický kalendář od žaloby po exekuci

Tým IUSTORIA · Publikováno 5. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/jak-dlouho-trva-soudni-spor/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.